

ÅRSPLAN 2020-21

Vi får verdens viktigste verdier til å vokse

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet Gvarv barnehage.....	4
Barnehagen vår	4
Visjon.....	5
Våre verdier	5
Barnehagens formål og innhold.....	6
Læringsverkstedets pedagogiske konsept	7
Lekende læring, samspill og mestring.....	8
Læringsverkstedets satsningsområde.....	8
Barnehagens satsingsområde 2020- 2021.....	9
Barns medvirkning	9
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	10
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer	10
Overganger	11
Vår pedagogiske virksomhet.....	12
Våre arbeidsmåter	12
Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema	14
Barnehagens arbeid med fagområdene.....	15
Et godt måltid	16
Tilrettelegging	17
Bakgrunnsdokumenter	18

Velkommen til Læringsverkstedet Gvarv barnehage

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Læringsverkstedet Gvarv barnehage «Med hjerte for alle»

Barnehagen vår

Læringsverkstedet Gvarv barnehage er en fem avdelings barnehage, hvor fire avdelinger ligger i et flott bygg i Skrivarvegen 4, og én avdeling ligger i naturskjønne omgivelser på Hørte. Barnehagen åpnet i mai 2014 og har plass til 115 barn. I barnehagen vår vektlegger vi at barna lærer gjennom lek.

Leken er barnas hovedvirksomhet og barnets naturlige uttryksmåte, og er derfor selve grunnstammen i alle aktivitetene i barnehagen. Vi har derfor et sterkt fokus på å tilrettelegge for gode og spennende lekemiljøer inne og ute. Vi har også ulike «verkstedsrom» på fellesarealet med blant annet fokus på språk, kreativitet, bevegelse, matematikk og livsmestring. Verkstedrommene er tydeliggjort med ulike farger og visualisert for barna gjennom læringsvennene.

Personalet består av dyktige pedagoger, fagarbeidere og assistenter. Kompetanse og erfaring synliggjøres gjennom relasjonskompetanse, pedagogisk dokumentasjon og spennende prosjekter på hver avdeling. Gjennom et kontinuerlig blikk på faglig utvikling og ett læringsmiljø hvor hver og en trives og utvikler seg, arbeider personalet aktivt for å skape en felles kultur for læring gjennom lek.

Vårt satningsområde er: «Med hjerte for alle». Mye av fundamentet for omsorg, empati, forståelse og toleranse formes i barnårene, og med hjerte som symbol, skal personalet gi barna en «ryggsekk» med positive opplevelser som barna kan ha nytte av resten av livet.

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:

<https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2018, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn.

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Disse er:

- **Demokrati**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Likestilling og likeverd**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Livsmestring og helse**

I barnehagen har vi en helhetlig tilnærming til barns utvikling. Med dette menes at omsorg, lek, læring og danning sees i sammenheng. Derfor er personalet opptatt av hvordan danning, lek, læring og omsorg er innlemmet i det daglige arbeidet. Dette sees i sammenheng med demokrati, likestilling og likeverd som omhandler alle barns mulighet til å bli sett, hørt, anerkjent og få være en del av fellesskapet.

Å få være del av fellesskapet er viktig for oss. I fellesskapet lærer barna av hverandre, samtidig som barna lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Med søkelys på dette bidrar personalet til barns trivsel, livsglede, mestring og ett styrket egenverd. Personalet arbeider dermed forebyggende mot mobbing og krenkelser, samt bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.

En sentral faktor for fellesskapet er bærekraftig utvikling, og dette er noe vi skal arbeide aktivt med. Personalet skal gi erfaringer og bevissthet om bærekraftig utvikling, ved å være gode rollemodeller, tilretteleggere og medvandrere. På denne måten kultiverer vi barnas naturlige omsorg og dømmekraft på vegne av vår felles jord.

Den gode sunne maten, som blir servert i barnehagen, skal være helsefremmende og bidra til økt inntak av grønnsaker. Dette er en av grunnsteinene i konseptet «Et godt måltid», hvor vi har fokus på kortreist, hjemmelaget og sunn mat, mattradisjoner, ulike matkulturer og sist men ikke minst, matglede.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2018.).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**

Barnehages innhold er allsidig, variert og tilpasset det enkelte barnet og avdelingen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk sees i sammenheng og bidrar til barnas allsidige utvikling. Barna skal ha progresjon i innholdet de møter i barnehagen, og personalet legger derfor til rette for at alle får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter.

Lek legger grunnlaget for innholdet i hverdagen. Leken er en arena for barns utvikling, læring og for sosial og språklig samhandling. Barna møter derfor et miljø som støtter opp om barnets lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Personalet arbeider kontinuerlig med utviklingen av læringsmiljøet på hver enkelt avdeling.

Rollelek er en av de viktigste formene for lek i barnehagen. Barna spiller roller og later som de er en annen, og leker dermed ut andre måter å være, snakke og oppføre seg på. Barna henter ofte inspirasjon til rollelek fra læringsmiljøet, og personalet skal derfor tilrettelegge miljøet i barnehagen slik at det inspirerer til rollelek.

Barna skal oppleve meningsfulle og omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet, og mellom barna. Personalet legger det daglige arbeidet med omsorg som grunnlag for trivsel, glede og mestring for barna. Gjennom bruk av Hjerteprogrammet arbeider personalet for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

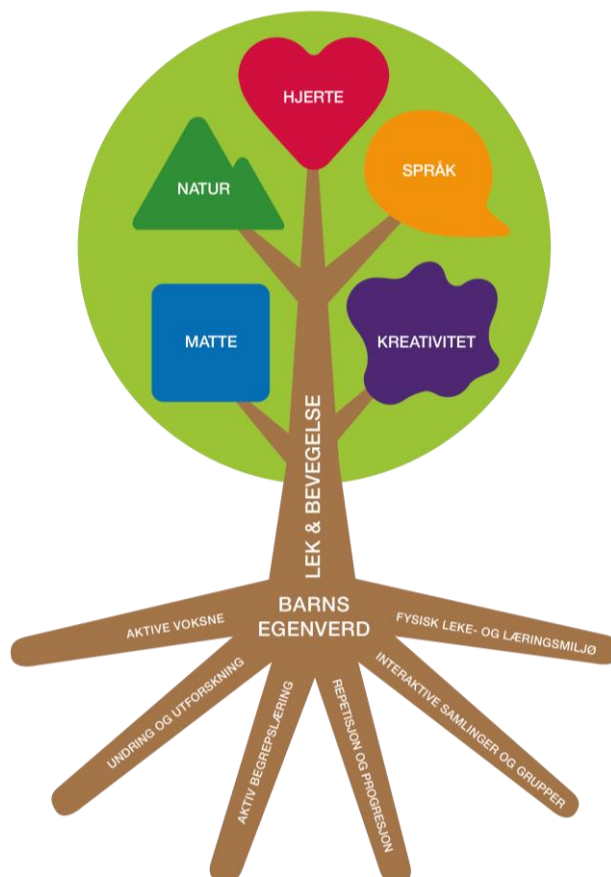
Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna får meningsfulle opplevelser, og samtidig støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse. Gjennom dannelsesprosesser skal personalet støtte barna i å uttrykke sine synspunkter og få hjelp til å skape mening i den verden de er en del av.

Personalet skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom samspill skal barna bli støttet til å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne barnas kommunikasjonsuttrykk og språk. I løpet av barnehagehverdagen skal barna få god språkstimulering gjennom aktiviteter som fremmer en helhetlig språkutvikling.

Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig læringssyn. Med **Hjerteprogrammet** og **Lekende læring, samspill og mestring**, ivaretar vi barnehagens samfunnsmandat (Lov om barnehager, 2018), og rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver. Omsorg og lek, læring og danning er svært viktige elementer i grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Barns egenverd er kjernen i vårt pedagogiske konsept og sentralt i alt vårt arbeid. Hvert enkelt barn er kompetent og har iboende ressurser som skal få komme til uttrykk og utvikles i barnehagen. Barns egen nysgjerrighet og undring legger grunnlaget for livslang læring. Barn skal støttes og oppmuntres til å uttrykke seg, bli synlig og ha rom for medvirkning. Hvert enkelt barn skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av anerkjennende, tydelige og ansvarsfulle voksne.

Lekende læring, samspill og mestring

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg, stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre egne erfaringer i et miljø preget av samspill og inkludering.

Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna skal få prøve ut ulike sider ved vennskap, samspill og lek. Personalet skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

I fellesskap skal barna få oppleve glede, trivsel og tilhørighet sammen med andre barn i hverdagsaktiviteter, lek og læring. Personalet skal derfor gi gode vilkår og rom for lek, samtidig som det bevisst tilføres nye elementer for at leken skal kunne videreutvikles. I lekearenaene motiverer dermed personalet til læring, er en støtte i samspill og mestring for barna. Leken har en framtrædende plass barnehagen fordi den har en egenverdi og er en viktig del av barnekulturen. Et trygt og inkluderende miljø i barnehagen er grunnleggende for at barna utfolder seg i lek.

Personalet skal være en støtte for barna i lek, og skal hjelper de barna til å etablere nye vennerelasjoner og bevare gryende eller etablert vennskap. Lek og vennsksapsrelasjoner er viktig for barns trivsel og er med på å forebygge mobbing i barnehagen.

For å bidra til at rammene i barnehagen blir forstått og oppfattet som meningsfulle, skal barna være med å utforme nødvendige grenser og regler som gjelder i barnehagen. Personalet kommuniserer tydelige og forståelige regler og grenser til barna, og hele personalet følger disse lojalt gjennom barnehagehverdagen. Personalet viser klart gjennom ord og handling hva de verdsetter, og praktiserer positive regler i samspillet mellom barna.

Gjennom observasjon av barna og samspillet mellom barna får personalet innsikt som er nødvendig for å kunne støtte opp om barnets utvikling, og personalet løfter jevnlig sentrale temaer om lekende læring, samspill og mestring på avdelingsmøter og personalmøter. Vi skal få verdens viktigste verdier til å vokse. «Vi» betyr at vi gjør det sammen, og «verdens viktigste verdier» er barna, som skal forme fremtiden. Å få verdens viktigste verdier til å vokse er derfor en veldig viktig oppgave for barnehagen. Ved at personalet tilrettelegger for et læringsmiljø som stimulerer til lek og samspill, bidrar personalet til barnas trivsel, livsglede og mestring. Dette sees også i sammenheng med livsmestring og språk som er barnehagens satsningsområde.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse: Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Barnehagens satsingsområde 2020- 2021

Læringsverkstedet Gvarv barnehage sitt satningsområde barnehageåret 2020 – 2021 er: «Med hjerte for alle» I barnehagen skal alle være en del av fellesskapet, og barna skal bli møtt av kompetente, rause, og tydelige voksne. Med hjerte som symbol arbeider personalet spesielt med livsmestring, læringsmiljø, lek, bærekraftig utvikling og språk. Barns egenverd og lekende læring er kjernen og utgangspunktet for vårt satningsområde, og omhandler det enkelte barns selvfølelse og hvordan personalet tilrettelegger læringsmiljøet i barnehagen.

Et viktig tiltak i arbeidet med livsmestring er at barna skal i løpet av barnehagedagen ha muligheten til ro og hvile. Og roe ned kroppen fysisk og psykisk sees i sammenheng med selvregulering, kontroll på egne følelser og reaksjoner.

Et sentralt element i satningsområdet vårt er bærekraftig utvikling. Dette er noe vi kommer til å ha et sterkt søkelys på under barnehageåret 2020 – 2021. Ved at barna blant annet får ta del i utviklingen av kjøkkenhagen i barnehagen, lærer barna om dyrkningsprosessen, og gir barna økt kunnskap om arter og samspillet i økosystemet.

Læringsverkstedet Gvarv barnehage ønsker å sette avfallssortering på dagsorden, da gunnlaget for holdninger og vaner etableres i de tidlige barneårene. Personalet skal støtte barnas initiativ, meninger og aktørskap med bakgrunn i bærekraftige holdninger og verdier. Det er satt i gang store og små tiltak i barnehagen for sortering og gode holdninger, blant annet tydelig avfallssortering, rydding av søppel i nærområdet og minsket bruk av plast.

Læringsverkstedet Gvarv barnehage skal i samarbeid med de andre barnehagene i Midt – Telemark være med i et utviklingsarbeid, Re-Komp. Dette vil innebære at personalet blant annet vil få forelesninger og veiledning av lærere ved Universitetet i Sør – Øst Norge.

Barnehageåret vil vi i samarbeid med Stap ped starte et spennende prosjekt om tegnspråk. Målet er at både barn og personal skal ta del i læringsprosesser som vil resultere i å implementere tegnspråk som en naturlig kommunikasjon.

Kommunen er også opptatt av forebyggende arbeid for barn og unge, og Læringsverkstedet Gvarv barnehage er derfor del av ressurs gruppa «Barn som bekymrer». Vi har også et tett samarbeid med Bygdeheimen, Sauherad barne og ungdomskole og Trygg trafikk.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Personalet skal legge til rette for at alle barna skal erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Personalet skal derfor gi barna mulighet til aktiv deltagelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet og innhold. Barna har ulike uttrykksformer og derfor følger personalet opp barnas medvirkning gjennom observasjon og ved å følge opp barnas ulike uttrykk og behov.

Personalet skal observere barna kontinuerlig, slik at de sosiale prosessene i barnegruppa blir reflektert over. Ved at personalet er engasjerte og aktive på barnas arena, blir det et godt utgangspunkt for å se og høre hva som foregår i samspillet mellom barna.

Barnehagen har en egen handlingsplan mot mobbing som blir tatt i bruk når der oppstår erting, utestenging eller mobbing. Et godt foreldresamarbeid er viktig i denne prosessen. Barnets opplevelse av situasjonen skal være utgangspunktet for personalets videre utviklingsstøttene arbeid.

Personalet skal gi alle barna like muligheter til å bli hørt, sett og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. På avdelingsmøter reflekterer personalet over egne holdninger og verdier for å på best mulig måte kunne fremme likestilling og likeverd i barnehagen.

FN dagen blir markert i barnehagen med utgangspunkt i læring om barns rettigheter, ulike kulturer, fellesskap og tilhørighet. Gjennom et godt samarbeid mellom barnehagen og foresatte, blir det markeringen av FN dagen en arena der barna blir kjent med de ulike kulturene representert i barnehagen.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

Det er ulike møteplasser i Læringsverkstedet Gvarv barnehage, som foreldresamtaler, foreldremøter, dugnad, foreldreråd og samarbeidsutvalget (SU). Intensjonen med disse møteplassene er å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte.

Det blir valgt SU representanter fra hver avdeling på det første foreldremøtet på høsten. Det å være SU representant er en unik mulighet til å være med å påvirke innhold og planer i barnehagen.

Barnehagen bruker MyKid aktivt som kommunikasjonskanal i tillegg til de daglige møtene mellom barnehage og hjem i hente- og leveringssituasjonene. Personalet tar i bruk månedsbrev, månedsplan og «dagen i dag», for en mer detaljert og utfyllende informasjon

om barnehagehverdagen. MyKid skal være et supplement til den daglige kontakten og informasjonsflyten i hente- og leverings situasjonene i barnehagen.

Med utgangspunkt i å ha fokus på bærekraftig utvikling, ønsker personalet å gi ut minst mulig informasjon via lapper. Informasjon, påminnelser, beskjeder og planer blir derfor formidlet muntlig, via sms og MyKid.

Personalet ønsker et nært samarbeid og god dialog med foreldre, preget av åpenhet og likeverd. Barnehagen er et viktig møtested for barn og foreldre, og i løpet av et barnehageår har vi ulike arrangementer både avdelingsvis og i hele barnehagen. Samarbeidet skal foregå i henhold til barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag.

Hvert år blir det sendt ut en foreldreundersøkelse med spørsmål som tar for seg barn og foresatte sitt møte med barnehagen. Resultatet fra denne undersøkelsen arbeider personalet aktivt med, for å kvalitets sikre barn og foresatte et bedre pedagogisk tilbud.

Overganger

Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en god start, både i forhold utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Tilvenningen til barnehagen skjer på barnets premisser, i dialog med foresatte. Før sommerferien starter ringer pedagogisk leder og har en oppstartsamtale, her samtales det om oppstart, om barnehagens rutiner og foresatte kan gi informasjon om barnet. På denne måten får barna og foreldre god tid til å forberede barnehagestarten.

De tre første dagene i barnehagen er oppstartsdager, men for mange barn kan det ta lengre tid å bli kjent og trygg. Under oppstartsdagene skal foresatte holde seg nær barnet og være tilgjengelig hele tiden. Det er viktig for barnet at foreldrene er aktive med på å introdusere det nye miljøet. For personalet vil det å se barnet og foreldre sammen gi viktig informasjon om barnets vaner hjemmefra og barnets måte å kommunisere på.

For å få til en rolig og trygg oppstart deler personalet barnehagegruppen i mindre grupper, og hvert barn får en egen primærkontakt. Primærkontakten har ansvaret for oppstarten til barnet. Det er personalet sitt ansvar å skape en trygg relasjon til barnet

Fra småbarn- til storbarnsavdeling

I Læringsverkstedet vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn, og personalet når barnet bytter barnegruppe.

Barna trygges gjennom besøksdager, lekegrupper og ved sosialt samspill og lek på fellesområdet. Foreldrene vil få et informasjonsbrev fra den avdelingen barnet skal begynne på. Barnehagen legger til rette for at barn får tid og rom til å bli kjent med ny avdeling og personalet når barnet bytter barnegruppe.

Fra barnehage til skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Vi har et eget opplegg for skolestarterne det siste året i barnehagen, kalt Sommerfugelklubben. Alle i Sommerfugelklubben møtes én gang i uka, og i disse samlingene vektlegges sosial- og kommunikasjons kompetanse og praktiske ferdigheter.

For å kunne legge til rette for en trygg skolestart, arbeider personalet for at barna skal bli trygge og stolte over egen identitet. Vi legger til rette for at barna skal kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner, og ha evnen til selvregulering i lek og aktiviteter. Tilvenning, trygghet, lek og tilhørighet er derfor nøkkelord i forbindelse med overgang til skolen. Læringsverkstedet Gvarv barnehage har et godt samarbeid med Sauherad barne- og ungdomsskole og har skolebesøk gjennom hele året.

Vår pedagogiske virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering.

Gjennom evalueringer på avdelingsmøter, personalmøter, teamledermøter og fagmøter vurderes pedagogisk innhold, barnegruppa, enkelt barnet, voksenrollen og planer. Tilbakemeldinger fra barn, foresatte, foreldreundersøkelsen og barnesamtaler brukes i vurderingsarbeidet.

Hvert månedsbrev som blir skrevet tar utgangspunkt i tiltak hentet fra årsplan, tiltak fra foreldreundersøkelsen og barns medvirkning. Tiltakene blir på neste månedsbrev evaluert opp mot hver enkelt avdeling sitt pedagogiske innhold. På hver avdeling blir tiltakene dokumentert med bilder, læringsprosesser og produkter med henvisning til årsplan, rammeplan, barnehageloven og Læringsverkstedet sin pedagogikk.

Våre arbeidsmåter

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø.

Med utgangspunkt i lekende læring, samspill og mestring synliggjør det pedagogiske treet hvordan personalet arbeider med Læringsverkstedet sitt pedagogiske konsept. «Røttene» til

treet er fundamentet og det sentrale her er blant annet aktive voksne, læringsmiljøet og interaktive samlinger. Hvert barn har en unik verdi, og det å styrke barns egenverd er kjernen og utgangspunktet i treet. Lek og bevegelse er selve stammen og bærer frem de fem fagområdene språk, matte, kreativitet, livsmestring og natur. Hvert fagområdet blir visualisert i barnehagen med læringsvennene våre.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud som er i tråd med læringsverkstedet sin pedagogikk, rammeplan og Barnehageloven. Vi synliggjør den pedagogiske virksomheten gjennom månedsplanene, og månedsplanene blir månedlig evaluert for å kvalitetssikre utviklingen og læringen hos barna og hos personalet.

Personalet arbeider med livsmestring og sosial kompetanse ved å ta i bruk Hjerteprogrammet som pedagogisk verktøy. Hjerteprogrammet gir variert læring i positiv samhandling med andre barn og voksne. Verktøyet skal benyttes ukentlig i interaktive samlinger og aktiviteter på hver avdeling.

Personalet skal arbeide tverrfaglig i alle aktiviteter og temaer i barnehagen. Utgangspunktet for valg av prosjekter velges på grunnlag av barnas medvirkning. Repetisjon og spiralprinsippet blir lagt som utgangspunkt ved planlegging og evaluering av interaktive samlinger og aktiviteter. Barna skal møte igjenkjennlig innhold samtidig som det er en progresjon og utvikling i innholdet.

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy skal det pedagogiske arbeidet støtte opp om barnas læringsprosesser. Digitale verktøy skal være med å bidra til rikt og allsidig læringsmiljø i barnehagen. Personalet skal være aktive sammen med barna når digitale verktøy blir tatt i bruk, samtidig som verktøyet skal brukes med omhu og ikke som en dominerende arbeidsmåte.

Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder.

Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Hvert fagtema har et eget ikon som går igjen i materiell som barnehagen bruker i sitt arbeid.

Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Hjerterprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerterprogrammet er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse. Gjennom Hjerterprogrammet dannes et godt grunnlag for livsmestring og barna rustes for å tåle livet.

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Mattelek rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form. Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet et viktig fagtema og inngår i store deler av vårt pedagogiske arbeid.

Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknologi, samt nærmiljø og samfunn. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur. Barna får erfaringer og opplevelser med ulike sider av fagtemaet.

Bevegelse - Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse ligger i stammen i vårt pedagogiske tre, og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Barnehagens arbeid med fagområdene

Fagtemaer	1-2 år	3-4 år	Skolestarterne
Språk 	Personalet bruker sanger, rim og regler aktivt. Personalet gir barna varierte og rike erfaringer med språket, og oppmuntrer barna til å samtale om følelser og opplevelser. Barna skal ha en aktiv deltagelse i interaktive samlinger.	Personalet skal skape et språkstimulerende miljø på avdelingen som oppmuntrer barna til å lytte, samtale, leke med lyd, rim og rytme og fabulere med hjelp av språk og sang. Barna bruker språkverkstedet aktivt og har interaktive samlinger med eventyr og dramatisering.	Personalet skal skape et språkstimulerende miljø hvor barna bruker språket relevant. Personalet arbeider for at barna skal sette ord på egne følelser, bruke preposisjoner riktig, bruke språket abstrakt og kunne beherske selvregulering. Personalet legger til rette for spennende samlinger med narrative fortellinger.
Natur 	Personalet legger til rette for aktiviteter og opplevelser ute gjennom hele barnehageåret og i alle værtyper.	Personalet benytter barnehagens nærmiljø for at barna skal kunne undre seg og bli nysgjerrige på dyr, planter, insekter, mat og bærekraftig utvikling. Personalet oppmuntrer barna til å kildesortere og ta vare på naturen.	Personalet tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og oppmuntrer barna til å undre seg, eksperimentere og ha samtaler om fenomener i naturen og i teknologien. Barna skal lære å ha respekt for naturen samt rydde søppel som et ledd i bærekraftig utvikling. Personalet tar med barna på lengre turer i nærmiljøet.
Hjerte 	Barna får ta del i hjertesamlinger med fokus på mine følelser og min familie. Personalet har et ekstra fokus på turtaking.	Barna får ta del i spennende hjertesamlinger som omhandler jeg og vi. Personalet har et spesielt fokus på vennskap og felleskap.	Barna får ta del i interaktive hjertesamlinger som omhandler jeg, du og vi. Personalet har et spesielt fokus på at barna skal være selvstendige. Barna får mulighet til å øve på å lytte, hvede sine egne

			meninger og håndtere konflikter.
Matte 	Personalet legger til rette for lek med tall, sortering, form og størrelse.	Personalet legger til rette for lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter som vekker barnets interesse for matematikk.	Personalet inspirerer barna til matematisk tenkning og bidrar til at barna opplever matematikkglede.
Kreativitet 	Personalet gir barna erfaringer med ulikt formingsmaterieill. Barna skal få sanse og ha mulighet til skapergelde. Barna skal ha tilgang på blyanter.	Barna skal øve på ulike teknikker og trene finmotorikk. Barna skal bli inspirert til å være kreativ med ulikt formingsmaterieill. Barna skal oppmuntres til å holde blyanten riktig.	Barna skal oppleve glede ved å mestre ulike teknikker. Personalet arbeider med barnets selvfølelse inn mot formingsaktiviteter. Barna skal bli inspirert til å ha blyantglede.
 Lek og bevegelse	Personalet skal støtte barna i kroppslig lek. Barna skal få bevege seg i sin kroppslige verden. Barna skal bli kjent med ulikt underlag og sin egen kropp.	Personalet tilrettelegger for og inspirerer til trygg og utfordrende kroppslig lek og aktiviteter for barna.	Personalet legger til rette for at barna videreutvikler sin kroppslige beherskelse. Personalet arbeider spesielt med finmotorikk og selvstendighet i lek og med impuls kontroll.

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor i alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur. Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av barnets dannelsesprosess og bidrar til utvikling av barnets sosiale kompetanse.

Personalet skal sørge for at barna er aktive deltagere i hele prosessen med planlegging, tilbredning av maten under måltiden og opprydningen etterpå. Personalet legger til rette for at måltiden omhandler mer enn å spise. «Et godt måltid» er en del av barnas dannelsesprosess og bidrar til barnas sosiale kompetanse og språk utvikling. Det blir lagt vekt på å servere sunn og variert mat to ganger om dagen, og minst to varme måltider i uka. Et av disse varme måltidene vil være vegetar. Grønnsaker blir servert hver dag og frukt to ganger i uka.

Barnehagen tilbyr et variert og helsefremmende kosthold som bygger på nasjonale kostholdsråd, og vi tar i bruk gode lokale råvarer.

Det blir vektlagt god hygiene i tilbedelsene, gjennomføringen og avslutningen av måltidene. Personalet skal ha fokus på god hygiene gjennom hele barnehagehverdagen, og går foran som gode rollemodeller. Foresatte og barn blir oppfordret til å vaske hendene sine i hente og bringe situasjonen i barnehagen for å minske smitte i barnehagen. Ved sykdom skal barnet holdes hjemme til de er helt friske.

Tilrettelegging

Tilrettelegging av det allmenpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Personalet skal tilpasse det pedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger. For de barna som trenger ekstra støtte skal personalet tidlig tilrettelegge, slik at barnet får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig pedagogisk tilbud.

I samarbeid med foresatte har personalet der det er behov samarbeid med helsesøster, PPT, familieveileder og barnevern. Fem ganger i året er det tverrfagligemøter i barnehagen med Helsesøster, PPT og barnevern. I disse møtene blir aktuelle saker drøftet og personalet og foresatte blir veiledet. Det oppfordres til at foresatte er med på tverrfagligemøter.

Vi benytter oss av TRAS når barnet skal bytte avdeling. TRAS er pedagogisk verktøy som kartlegger språkutviklingen til barnet. Verktøyet sikrer personalet i oppfølging av språkutviklingen til hver enkelt barn, og pedagogisk tilrettelegging kan bli iverksatt på et tidlig tidspunkt dersom det er behov.

Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2018)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)